

Заманауи басқару психологиясы:

ҒЫЛЫМ МЕН ТӘЖІРИБЕ

Орындаған: Таңатарова Ару
МТЭ-11

Мазмұны

- Басқару психологиясы түсінігі, мақсаты, объектісі
- Заманауи басқару психологиясы
- Басқару психологиясы ғылым және теория ретінде
- Фидлер Фредтің теориясы
- П. Херси және К. Бланшар: жағдайлық теория
- Маслоудың қажеттіліктер теориясы иерархиясы
- Қорытынды

Басқару психологиясы деген не?

Басқару психологиясы - басқарушылық қызметтің психологиялық заңдылықтарын зерттейтін психология саласы.

Басқару психологиясының негізгі міндеті - басқару жүйесіндегі жұмыстың тиімділігі мен сапасын арттыру мақсатында басқарушылық қызметтің психологиялық жағдайлары мен сипаттамаларын талдау.

Басқару психологиясының объектісі - қызметі корпоративтік пайдалы мақсаттарға бағытталған тәуелсіз ұйымдардағы қаржылық және құқықтық қатынастарға кіретін адамдардың психологиясы

Заманауи басқару психологисы

Қазіргі басқару психологиясы қолданбалы психологияның салыстырмалы түрде жас және тез дамып келе жатқан саласы болып табылады.

Заманауи басқару психологиясында нақты, статистикалық және эксперименттік материалдардың үлкен көлемі жинақталған, бұл сізге нақты тұжырымдар жасауға және менеджмент саласындағы мамандар үшін нақты ұсыныстар жасауға мүмкіндік береді. Бұл жағдайда тәсілдердегі айырмашылықтар бизнесті қиындататын фактор емес сияқты, керісінше, олар «менеджменттегі Адами өлшем» деп аталатын нәрсені түсінуге тырысудың жаңа ізденістеріне ықпал етеді.

Заманауи басқару психологисы

Қазіргі заманғы басқару психологиясы өндірісте адам факторын, адами өлшемді пайдаланудың экономикалық тиімді екендігін түсінуге негізделген. Теориялық тұрғыдан қалай көрінетіні маңызды емес, оның іс жүзінде жұмыс істеуі және пайдалы болуы маңызды - мұндай өте прагматикалық және, әрине, талассыз көзқарас басқару психологиясының практикалық психологияның бір саласы ретінде дамуын алдын-ала анықтады.

Кәсіби психологтардың әзілі: «У нас много разных средств для решения проблем — что-нибудь кому-нибудь время от времени помогает» -» қазіргі уақытта актуалды десек те болады

Басқару психологиясы ғылым ретінде

Замауани басқару психологиясы екі негізгі бағытты айқын көрсетеді - теориялық психология және практикалық психология (қолданбалы)

Бұл бағыт екі теориялық негіздің – психологияның адам психикасының қасиеттері туралы ғылым ретінде және басқарудың мақсатты және оңтайлы жұмыс істейтін әлеуметтік жүйені ұйымдастырудың барлық аспектілері туралы ғылым ретінде буданы болып табылады.

Басқару процесінде психологиялық және этнопсихологиялық ерекшеліктер арасындағы пропорцияның ең сәтті арақатынасын іздеу басқару психологиясындағы ең өзекті мәселе болып саналады. Бұл ғылым таным әдіснамасын қалыптастырудың маңызды процедураларымен жұмыс істейді, мысалы, фактілер мен құбылыстарды жалпылау және жүйелеу, адам өлшемдері мен басқару саласындағы эксперименттік және статистикалық әдістермен алынған мәліметтер

Басқару психологиясы теория негізінде. Фред Фидлер теориясы

Әлеуметтік-психологиялық басқару теориялары жалпы принциптерге негізделген.

Жағдай принципі. Басқарудың алдын-ала белгілі, таңдаулы әдісі жоқ, әрқашан жағдайдан бастау керек. Басқарудағы ең бастысы-басқарудың тиімділігі. Ф. Фидлердің теориясы-басшылар белгілі бір жағдайларға сәйкес адамдар тобына әсер етуге тырысады. Басшылық әлеуметтік вакуумда жүзеге асырыла алмайды

Фред Фидлер теориясы

Ф.Фидлердің ахуалдық теориясына сәйкес, жағдайға бақылау өте төмен немесе өте жоғары болған кезде тапсырмаға бағытталған көшбасшылар адами қатынастарға бағытталған көшбасшыларға қарағанда тиімдірек әрекет етеді.

Себебі төмен ситуациялық бақылау жағдайында бағынушыларға басшының бұйрықтарын орындау және жүктелген міндеттерді шешу үшін нұсқаулар қажет. Жағдайлық бақылаудың жоғары деңгейінде «ең аз жұмыс істейтін қызметкер» деп аталатынға деген теріс көзқараспен көшбасшылық жақсырақ.

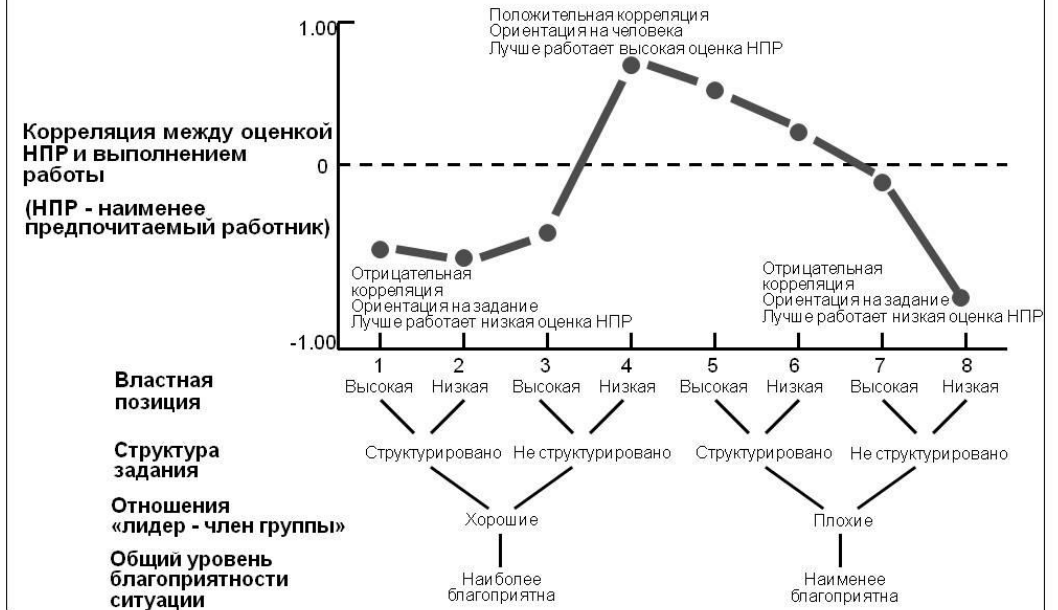
Фред Фидлер теориясы

Ф.Фидлер теориясында

лидердің жеке қасиеттері, жағдайлық факторлар және бағыныштылардың реакциясы ескеріледі, яғни. басқарудың заманауи көзқарасына сәйкес келеді. Алайда, зерттеулер кейде қарама-қарсы нәтижелерге әкеліп соқтырды, сондықтан іс жүзінде оны сақтықпен қолдану керек.

«Жол - мақсат» теориясы: мақсатқа жетуде медиатор ретіндегі көшбасшы. Көшбасшылар қызметкерлерді маңызды күш-жігермен құнды нәтижелерге қол жеткізуге болатындығына сендіретін мінез-құлықтарын көрсетіп ынталандырады.

СИТУАЦИОННАЯ ТЕОРИЯ ФИДЛЕРА

Маслоудың қажеттіліктер теориясы иерархиясы

Ол адамның мінез-құлық мотивтері оның қажеттіліктеріне негізделген деп тұжырымдады. Қажеттілікті қанағаттандыруға ұмтылу адамды белгілі бір әрекеттерді жасауға итермелейді. Маслоу қажеттіліктердің бес деңгейін анықтады: физиологиялық, қауіпсіздік, сүйіспеншілік, құрмет, өзін-өзі жүзеге асыру. Ол қажеттіліктерді иерархиялық пирамидада ең төменгіден жоғарыға дейін реттеді

П. Херси және К. Бланшар: жағдайлық теория

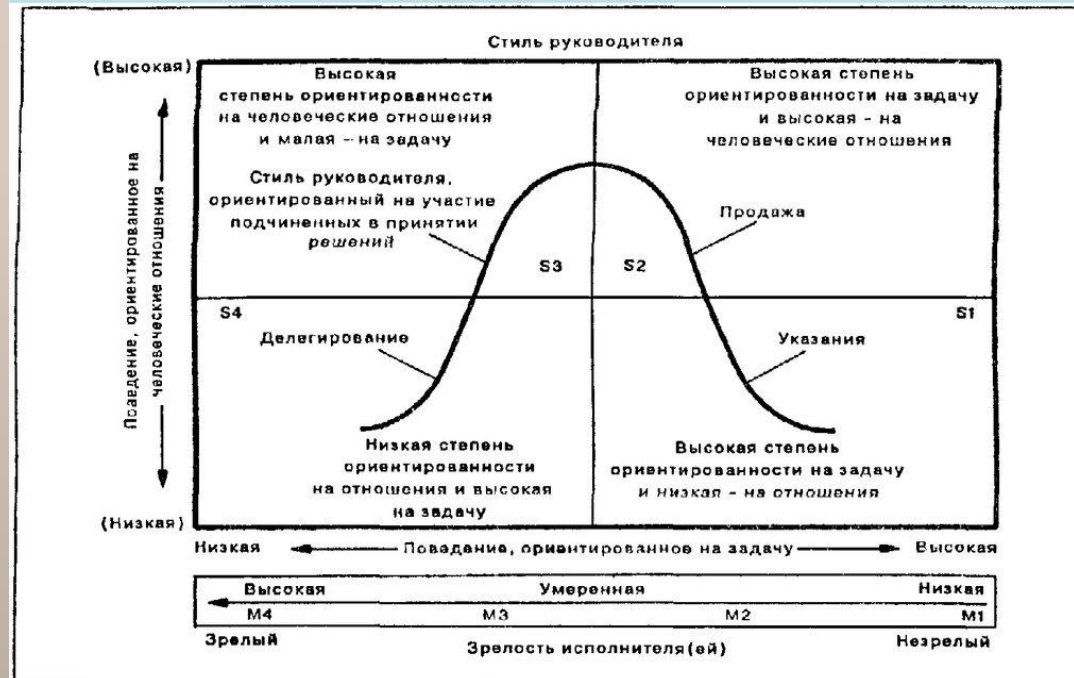
Херси мен Бланшар теориясының негізгі ұстанымы - қызметкерлер тапсырманы орындауға дайындық дәрежесінде бір-бірінен ерекшеленеді. Егер көшбасшының қарамағында тапсырманы орындауға дайын емес қызметкерлер болса (мұндай адамдар оқытылмаған немесе кәсіби дағдылары нашар)

Егер қызметкерлер тапсырманы орындауға дайын болса, ол бір стильді қолдануы керек (мұндай адамдар кәсіби дағдыларды жетік біледі, өзіне деген сенімділікті көрсетеді және жұмыс істеуге дайын)

П. Херси және К. Бланшар: жағдайлық теория

Ситуациялық теорияға сәйкес, көшбасшы қарым-қатынасқа бағытталған тапсырмаларға бағдарлаудың әртүрлі комбинациялары нәтижесінде пайда болатын төрт стильдің біреуін таңдауы мүмкін (бұл стильдер бұрын ұсынылған). Төрт стиль түсіндіру, сендіру, қатысу және өкілдік ету деп аталды.

Ситуативная модель руководства Херси и Бланшара (Теория жизненного цикла)

Қорытынды

Басқару теориясында психология орталық орын алады, өйткені басқарудың барлық объектілерінің ішіндегі ең күрделісі – әлеуметтік-Адам, топ, ұжым. Басқа нысандар – машиналар, процестер, ағындар – басқару оңайырақ. Сонымен қатар, менеджердің өзіндік психологиясы бар, ол басқаруды да қамтиды. Өз психологиясын басқару қабілеті көбінесе оның кәсібилігін анықтайды.

Басқару психологиясының мазмұны-адамның ішкі әлемі, оның қажеттіліктері мен бағыты, әсер ету әдістері мен психотехникасы, тұлғааралық қарым-қатынас әдістері туралы ғылыми және практикалық білім жүйесі.

Қазіргі менеджмент психологиясының проблемалары шеңберіне мыналар кіреді: қызметкердің психологиясы, топ пен топ психологиясы, көшбасшы психологиясы, кәсіби қызмет психологиясы, өзара әрекеттесу психологиясы және іскерлік қатынастар.

Қазіргі басқару психологиясы "кәсіби өмір" ұғымымен жұмыс істейді. Адамның сапалы кәсіби өмірі оның мамандықта өзін-өзі жүзеге асыруын, кәсіби қызметтен лайықты әлеуметтік мәртебеге және психологиялық жайлылыққа қол жеткізуді қамтиды.
